

Lokalkraft Leader Åland r.f
PB 229, 22101 MARIEHAMN
Tfn 0457 34 50 450
info@leader.ax, www.leader.ax

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Jomala
28.10.2021

Ålands landskapsregering
LBU2021@regeringen.ax

Utlåtande

Ärende:

Lokalkraft Leader Åland rfs utlåtande gällande Ålands landskapsregerings förslag på interventioner ingående i Finlands CAP-strategi 2023-2027

Sammanfattning av Lokalkraft Leader Åland rfs utlåtande gällande förslaget:

- Lokalkraft Leader Åland rf understöder att LEADER ska vara en intervention i den åländska delen av CAP-strategiplanen, eftersom lokalt ledd utveckling är en viktig metod där lokalbefolkningen själva kan delta och engagera sig i att driva utvecklingen i att skapa en levande landsbygd och attraktiv boende- och besöksort genom allmännyttiga investeringar och utvecklingsprojekt. Metoden har förankrats på Åland, medlemmarna i föreningen Leader Åland består av tredje och privat sektor samt alla åländska kommuner och över 200 projekt har genomförts sedan starten. Metoden har stor potential i framtiden för fortsatt utveckling av landsbygden.
- I Finlands förslag på Leader-intervention finns fortsättningsvis möjligheten till stöd för mikroföretag och SMF genom lokal utveckling, vilket inte föreslås på Åland. Så länge Leader inte kan bevilja företagsstöd, lämpar det sig bättre att Icke produktiva investeringar för jordbrukare är en egen åtgärd. Möjligheten att ge stöd för liknande åtgärder till andra stödmottagare kan ändå finnas inom Leader.
- Resultatindikatorer för Leader saknas
- Den föreslagna finansieringsramen för Leader är för låg.
 - Lokalkraft Leader Åland anser att minimibehovet av verksamhetspenning per år för att driva den lokala aktionsgruppen är 64 000 euro (jfr nuvarande förslag 44 000)
 - Finansieringsramen för Leader behöver öka med minst 300 000 euro (100 000 euro drift, 200 000 euro till projekt) för att säkra en kvalitativ lokal utveckling genom Leader på Åland
 - Befolkningen på landsbygden i Finland har haft och kommer troligen att ha bättre ekonomiska förutsättningar för lokalt ledd utveckling än på Åland, trots att vi ingår i samma CAP-strategiplan. Leaderområden i Finland erhåller i nuvarande program 110 €/invånare i medeltal (5,5 miljoner euro per Leaderområde i medeltal). Den lägsta finansieringsramen för en Leadergrupp under 2014-2020 var på 3,6 miljoner euro, för ett Leaderområde med 19 600 invånare. Åland hade 1,6 miljoner vilket motsvarade 58 €/invånare vid programperiodens start. Den nya finansieringsramen för Leader på Åland föreslås motsvara 37 €/invånare på en fem års period (54 €/invånare för 7 år om man slår ihop övergångsfinansieringen med den nya).

Jomala den 27 oktober 2021

Styrelsen för Lokalkraft Leader Åland rf och Den lokala aktionsgruppen

Lokalkraft Leader Åland r.f
PB 229, 22101 MARIEHAMN
Tfn 0457 34 50 450
info@leader.ax, www.leader.ax

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Utförligt utlåtande om förslaget till interventioner i CAP-strategin 2023-2027

LEADER, lokalt ledd utveckling, har funnits över 30 år i EU och används idag i ca 3000 områden runt om i Europa. Metoden, som innebär att lokalbefolkningen själva genom stödmottagare och en lokal aktionsgrupp styr över utvecklingen på landsbygden efter behov, är unik och viktigt för lokalsamhällets delaktighet och intresse att engagera sig. **Lokalkraft Leader Åland rf understöder och uppskattar därför förslaget att interventionen för Leader fortsättningsvis ska implementeras även på Åland.**

På grund av metodens underifrån och "bottom up"-karaktär, skiljer sig administrationen från andra stödformer, eftersom det är den lokala aktionsgruppen som aktiverar, ger rådgivning, bedömer ändamålsenligheten för åtgärderna som ansöks och väljer ut projekt, med den lokala utvecklingsstrategin och urvalskriterier som underlag, medan den förvaltande myndigheten genomför en teknisk handläggning (ej överprövning) där lagligheten kontrolleras¹. Den här processen har möjligheter att **effektiviseras och förbättras**, vilket den lokala aktionsgruppen önskar göra tillsammans med myndigheten i framtiden. Det finns modeller från andra Leaderområden att titta på, tydligare rutindokument och principer för att underlätta för den tekniska kontrollen kan tas fram, och i den lokala utvecklingsstrategin kan urvalskriterierna utvecklas för bedömning av projekten så de blir mer resultat- och effektstyrda.

Icke produktiva investeringar och företagsstöd

Till skillnad från Leadergrupperna i Finland kan Leader Åland inte ge stöd till mikroföretag och SMF eller för kommersiell verksamhet. Under programperioden 2014-2020 tillämpades dock åtgärden Icke produktiva investeringar enbart genom Leader. Åtgärden har implementerats framgångsfullt, men att jordbrukare har haft möjlighet att få stöd för att t.ex. skapa naturbeten eller våtmarker, trots att Leader inte får bevilja företagsstöd, har gjort det otydligt för stödmottagarna.

Tack vare metoden lokalt ledd utveckling har dock flera av projekten breddats mer än vad de kanske skulle ha gjort i ordinarie programåtgärd. Nya samarbeten har skapats, tillgängligheten till naturområde har ökat, informationsåtgärder har spridits och investeringarna har anpassats på ett multifunktionellt sätt. **Lokalkraft Leader Åland rf understöder att Icke produktiva investeringar återgår som en intervention i CAP-strategiplanen, men har för avsikt att fortsätta ge möjlighet till liknande stöd genom Leader (om lokalbefolkningen så vill), för liknande åtgärder som genomförs av andra organisationer eller i samarbete med jordbrukare.** Under programperioden 2007-2013 beviljade Ålands landskapsregering 29 000 euro till 4 projekt inom Icke produktiva investeringar och under 2014-2020 har 338 500 euro för samma typ av åtgärder beviljats, varav 213 000 euro till 14 jordbrukare. Den föreslagna finansieringsramen för 2023-2027 anses därför vara rätt hög.

Stöd till Icke produktiva investeringar genom Leader 2014-2020			
	Beviljat stöd*	Antal projekt	
Enbart jordbrukare	213 000	14	
Övriga stödmottagare	125 500	6	
Totalt	338 500	20	av 70 projekt

* 60 eller 80 % i stöd av total budget, talkoarbete kan vara motfinansiering (dvs stödet kan täcka 100 % av kostnaderna). En del återföringar vid slutredovisning, enbart förordade stöd i tabellen.

Förslag till Icke produktiva investeringar genom LR 2023-2027		
	Stödsumma	Antal projekt
Enbart jordbrukare	700 000	n/a
Totalt	700 000	n/a

¹ "Ålands landskapsregering .. är ansvarigt för att **slutkontrollen** av stödberättigande innan de godkänns"

Lokalkraft Leader Åland r.f
PB 229, 22101 MARIEHAMN
Tfn 0457 34 50 450
info@leader.ax, www.leader.ax

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Finansieringen

Under programperioden 2014-2020 budgeterades 1,64 miljoner till Leader, motsvarande 5 % av EU-andelen i Landsbygdsutvecklingsprogrammet (i enlighet med EU-förordningens minimikrav). Behovet visade sig vara större än budgeterat, eftersom finansieringsramen bands upp under de fem aktiva åren 2016-2020.

Övergångsfinansieringen om 527 000 euro för 2021-2022 tillsammans med förslaget om 1,1 miljon för 2023-2027 blir sammanlagt 1,62 miljoner euro för sjuårsperioden, vilket är en minskning från tidigare period. *Förslaget om 1,1 miljon för Leader utgör 3 % av Ålands del i Finlands CAP-strategiplan, men Ålands landskapsregering är inte enligt EU-förordningen längre skyldiga att tillämpa 5%-regeln eftersom man nu ingår i Finlands CAP-strategi.*

I snitt har den lokala aktionsgruppen fördelat verksamhetspenningen på 58 000 euro per år under nuvarande programperiods aktiva år (budgeterat var 48 000 per år i sju år). Det nuvarande förslaget för 2023-2027 om 44 000 euro per år är därmed inte rimligt för att kvalitativt och hållbart bedriva den verksamhet som aktionsgruppen skall implementera.

LRs förslag		LAGs minimibehov	
Årlig budget 2023-2027		Årlig budget 2023-2027	
Övriga kostnader	12 000	Övriga kostnader	12 000
Personal/köptjänst	32 000	Personal/köptjänst	52 000
Totalt	44 000	Totalt	64 000
<i>5 år totalt</i>	<i>220 000</i>	<i>5 år totalt</i>	<i>320 000</i>

Den lokala aktionsgruppen har för närvarande inte någon anställd personal, utan köper in tjänster för administration och koordination, men för att jämföra rimligheten i verksamhetspenningen skulle bruttolönen för en anställd efter övriga kostnader utgöra ca 2 000 euro per månad i det nuvarande förslaget om 44 000 euro per år för verksamhetspenning. Det framgår inte heller om det finns möjlighet för den lokala aktionsgruppen att välja mellan att redovisa direkta kostnader eller använda schablonmodeller i nästa programperiod.

Den lokala aktionsgruppen menar att absoluta miniminivå på att driva den lokala aktionsgruppen är en verksamhetspenning om 64 000 euro (jfr bruttolön för en anställd skulle kunna motsvara 3 200 euro per månad). EU rekommenderar 1,5 heltidsarbeten för att driva en lokal aktionsgrupp. Genom att Lokalkraft Leader Åland har använt sig av köpta tjänster under programperioden, har genomförandet lyckats utföras med färre timmar.

Förslag på fördelning:

Åtgärder som genomför den lokala utvecklingsstrategin

Enhetskostnad	2023	2024	2025	2026	2027
Euro	214 000	214 000	214 000	214 000	214 000

Verksamhetsbidrag

Enhetskostnad	2023	2024	2025	2026	2027
Euro	64 000	64 000	64 000	64 000	64 000

Finansieringsramen för Leader behöver öka med minst 300 000 euro (100 000 euro drift, 200 000 euro till projekt) för att säkra kvalitativ lokal utveckling genom Leader på Åland. Föreningen föreslår att 300 000 euro förslagsvis kunde förflyttas från interventionen Icke produktiva investeringar, eftersom det i nuvarande programperiod funnits ett stort intresse för miljöåtgärder och miljöengagemang genom Leader, vilket kunde fortsätta även genom nästa programperiod om befolkningen vill tillföra det i den lokala utvecklingsstrategin. Då skulle det kunna säkerställas att enskilda jordbrukare kan söka stöd för Icke produktiva åtgärder direkt från Ålands landskapsregering, medan liknande åtgärder som genomförs i samarbete kunde sökas från Leader.

Jämförelsetabell, tidigare programperioder samt nytt förslag

	eg. 2009-2014+	eg. 2016-2020+	övergångsperiod	LR förslag	LAGs minimibehov	
	2007-2013	2014-2020	2021-2022	2023-2027	2023-2027	
Förberedelse	60 000	10 000	-	10 000	10 000	
LAG-drift	369 226	290 000	70 000	220 000	320 000	23,6 %
Verksamhetsstöd tot.	429 226	300 000	70 000	230 000	330 000	
			300 000		400 000	inkl övergångsfin.
Projektstöd	1 224 627	1 294 000	457 000	870 000	1 070 000	76,4 %
Interreg/trans. samarbete	50 000	50 000	-	-	-	
Projektstöd totalt	1 274 627	1 344 000	1 327 000		1 527 000	inkl övergångsfin.
LEADER-åtgärd totalt	1 703 853	1 644 000	1 627 000		1 927 000	inkl övergångsfin. 64 €/invånare
			527 000	1 100 000	1 400 000	totalt 2023-2027 47 €/invånare
EU-andel	937 119	1 068 600	342 550	473 000	602 000	3,9 % av CAP
Nationell andel	766 734	575 400	184 450	627 000	798 000	
Drift per år enl. budget	73 845	48 333	35 000	44 000	64 000	
Drift per år i praktiken	61 538	58 000	35 000	44 000	64 000	
Antal aktiva år totalt	6 år	5 år	2 år	5 år	5 år	
			41 429 per år, i 7 år		55 714	per år, 7 år (2021-2027)
Projektstöd per år	212 438	268 800	228 500	174 000	214 000	
Antal aktiva år totalt	6 år	5 år	2 år	5 år	5 år	
			189 571 per år, i 7 år		218 143	per år, 7 år (2021-2027)

Jämförelse med Finland

En finansieringsram under två miljoner per 7 års period är mycket liten i jämförelse med Leadergrupperna i Fastlands-Finland. Enligt uppgifter låg den totala finansieringen per Leaderområde (totalt 54 st) under programperioden 2014-2020 på **5,5 miljoner euro i medeltal** (varav 1,1 miljon euro i medeltal på drift) - sammanlagt 110 euro i medeltal per invånare. Skulle de åländska invånarna tagit del av samma finansiering per invånare, hade Leader Ålands totala budget varit över 3 miljoner euro. Leader Ålands budget 2014-2020 utgjorde 58 euro per invånare. I nya förslaget för 2023-2027 är summan 37 euro per åländska invånare (54 euro per invånare 2021-2027). Leadergrupperna i Finland har möjlighet att finansiera företagsprojekt, men många gör det endast i låg utsträckning. De får själva avgöra detta när de skriver strategin eftersom det baserar sig på områdets behov och efterfrågan.

De 14 minsta Leaderområdena i Fastlands-Finland hade under 2014-2020 mellan 14 000 och 31 000 invånare och en budget på 4,6 miljoner euro i snitt. Leadergruppen med lägst budget under 2014-2020 hade initialt sammanlagt 2,9 miljoner euro (2,3 miljoner till projekt och 642 000 i drift). Efter tilläggsfinansiering under perioden (ej övergångs-finansiering) landade de på sammanlagt 3,4 miljoner euro till sitt område med 19 600 invånare (2,7 miljoner exkl. kommunandelen). Ungefär 25 % av deras budget är avsedd för företagsstöd.

Om man använder övergångsperiodens finansiering i Finland² som underlag för framtiden, kan man i genomsnitt räkna med ungefär 3,8 miljoner per Leadergrupp under 2023-2027.

Beviljade bidrag för Leadergrupperna i Finland (ej Åland) under övergångsperioden 2021-2022

	Projektstöd	Per år	Drift	Per år	Totalt
minimi	480 000	240 000	50 000	25 000	530 000
maximalt	3 564 000	1 782 000	500 000	250 000	4 064 000
i genomsnitt	1 285 000	642 500	252 000	126 000	1 537 000

² _VN_16361_2020-MMM-78 Päättös_siirtymäkauden_rahoytuskehukset_final_SV 1473345_1_1.pdf

Lokalkraft Leader Åland r.f
PB 229, 22101 MARIEHAMN
Tfn 0457 34 50 450
info@leader.ax, www.leader.ax

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Trots den stora ekonomiska skillnaden mellan Åland och Leadergrupperna i Finland har den åländska lokala aktionsgruppen utnämnts till Finlands Leaderpärla 2020 för sitt arbete att implementera metoden.

Leader utgör en liten del av CAP-strategiplanen men har stora samhällsnyttiga effekter för lokalbefolkningens delaktighet i utvecklingen av samhället. Samtliga kommuner är medlemmar i Leader Åland tillsammans med tredje och privata sektorn. Det är viktigt att det finns tillräckligt med resurser, metoden har förankrats på Åland och har stor potential för utveckling av landsbygden.

Jomala den 27 oktober 2021

*Styrelsen för Lokalkraft Leader Åland rf
Den lokala aktionsgruppen*

Brage Wilhelms, ordförande

Therese Ling (28 Oct 2021 11:56 GMT+3)

Therese Ling, LAG-ordförande

David Ståhlman (28 Oct 2021 13:25 GMT+3)

David Ståhlman, FLAG-ordförande

Remissvar Ålands landskapsregerings interventioner ingående i Finlands CAP-strategi

Slutgiltig revideringsrapport

2021-10-28

Skapad:	2021-10-28
Av:	Alexandra de Haas (fannyalexandradehaas@gmail.com)
Status:	Signerat
Transaktions-ID:	CBJCHBCAABAAhOO_6j1zvLafBhKT6-tuhyuN-2omgW5

”Remissvar Ålands landskapsregerings interventioner ingående i Finlands CAP-strategi” – historik

- Dokumentet skapades av Alexandra de Haas (fannyalexandradehaas@gmail.com)
2021-10-28 - 08:13:25 GMT – IP-adress: 188.238.206.42
- Dokumentet skickades med e-post till Brage Wilhelms (brage.wilhelms@aland.net) för signering
2021-10-28 - 08:13:58 GMT
- Dokumentet skickades med e-post till David Ståhlman (david.stahlman@gmail.com) för signering
2021-10-28 - 08:13:58 GMT
- Dokumentet skickades med e-post till Therese Ling (lingtherese@hotmail.com) för signering
2021-10-28 - 08:13:59 GMT
- E-postmeddelandet har visats av Brage Wilhelms (brage.wilhelms@aland.net)
2021-10-28 - 08:23:20 GMT – IP-adress: 104.28.31.20
- Dokumentet har e-signerats av Brage Wilhelms (brage.wilhelms@aland.net)
Signaturdatum: 2021-10-28 - 08:24:14 GMT – Tidskälla: server – IP-adress: 212.17.162.31
- E-postmeddelandet har visats av Therese Ling (lingtherese@hotmail.com)
2021-10-28 - 08:53:15 GMT – IP-adress: 79.133.16.17
- Dokumentet har e-signerats av Therese Ling (lingtherese@hotmail.com)
Signaturdatum: 2021-10-28 - 08:56:51 GMT – Tidskälla: server – IP-adress: 79.133.16.17
- E-postmeddelandet har visats av David Ståhlman (david.stahlman@gmail.com)
2021-10-28 - 10:23:50 GMT – IP-adress: 66.102.9.187
- Dokumentet har e-signerats av David Ståhlman (david.stahlman@gmail.com)
Signaturdatum: 2021-10-28 - 10:25:38 GMT – Tidskälla: server – IP-adress: 79.133.31.236

✔ Avtal har slutförts.

2021-10-28 - 10:25:38 GMT